

Příloha k tradičnímu testu Český jazyk 9

Přečti si pozorně následující ukázkou. Označení řádků (1 až 26) si zatím nevšímej. Potom se zabývej testovými úlohami na dalším listu (Tradiční test).

K ukázce se samozřejmě můžeš kdykoli vrátet.

Aby člověk mohl napsat obstojnou recenzi na telefon, musí mít doma telefon 1
a dva dospívající syny. Telefon sice mám týden, ale ty syny zatím ne, a jak to 2
vypadá, tak už je mít nebudu, a obejdu se bez nich. A tuhle recenzi napsal 3
vlastně kamarád, který mi ji vyprávěl jednoho nedělního odpoledne, kdy se 4
oba synové odebrali do terénu. Říkal, že telefon je cenná věc k poznání vlast- 5
ních synů a vlastní ceny. Zjistil, že ačkoli platí za telefon účty, nikdo ho tím 6
telefonem nevolá. Ale on už bere do ruky sluchátko ze zvyku a ze zvyku 7
mumlá: „Růžička.“ Hlas, který se obyčejně ozve na druhé straně, je ženský: 8
„Dej mi bráčku.“ Můj kamarád, autor této recenze na telefon, obyčejně odpoví: 9
„Kterého?“ A dostane se mu něžného ženského pokárání. „Ty vole, copak 10
jich máš pět?“ 11

Je dosti těžké přiznat se k tomu, že jste vůl, ačkoli váš syn je milován a vo- 12
lán dívkami za pomoci telefonu; a to ještě nevíte, který je to syn, jestli první, 13
nebo druhý. 14

Můj přítel se stydí a bere telefon do ruky vážně. Ale přece jen věří, že jed- 15
nou zavolá někdo také jeho a nebude žádat bratra, který je sedmnáct let jeho 16
synem. 17

Někdy takový rozhovor trvá hezkou chvíli, protože dívčí hlas je monolo- 18
gický a nepustí mého kamaráda, majitele telefonu, vůbec ke slovu. A někdy 19
přijdou rozpaky, neblahé tušení a otázka: „Kterýpak Růžička vlastně jste? Ten 20
na vykání, nebo ten na tykání?“ 21

Kamarád skromně přizná, že pravděpodobně na vykání. Pak to na dru- 22
hém konci drátu zděšeně zaskřípe (jako brzda v zatáčce), a bývá zavěšeno. 23
A potom telefon dlouho mlčí, je smutno, nikdo zvenku nevolá, synové vo- 24
lají spíš ven a berou si telefon do koupelny, kde po dobu hovoru nechávají 25
otevřený kohoutek s teplou vodou a předstírají přehnaný zájem o čistotu. 26

Jan Skácel: Třináctý černý kůň

Tradiční test Český jazyk 9

Čistý čas na řešení: 40 minut

Povolené a současně doporučené pomůcky: žádné

Nejprve si přečti ukázkou v Příloze k tradičnímu testu, která je na samostatném listu.

Pak u každé otázky poznač všechny správné odpovědi (zapisuj v pořadí 1 → 10)

A									
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Co všechno může vyjadřovat otázka „Ty vole, copak jich máš pět?“, kterou položila muži dívka na ř.10 a 11?

Že,

1. muž neví, kolik má bratrů.	5. si dívka není jistá, kolik bratrů je v rodině.
2. muž vůbec netuší, s kým právě mluví	6. dívka neví, s kým právě mluví.
3. dívka ví, kolik bratrů má její hoch.	7. si dívka o muži myslí, že je to vůl.
4. podle dívky má muž jen jednoho bratra.	8. dívka nechápe, co mohla znamenat mužova otázka.

B									
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Které argumenty podporují domněnku, že tomu, kdo nám „recenzi“ podává, NENÍ kolem pětadvaceti let?

(Stačí, když argument domněnku podporuje - nemusí ji dokazovat).

1. Jeho kamarád je „na vykání“.	5. Chápe, co jeho kamarád při telefonátech synů pocituje.
2. Má telefon teprve týden.	6. Jeho kamarád má sedmnáctiletého syna.
3. Sám už asi syny mít nebude.	7. Píše v době, kdy ještě nebyly mobily.
4. Píše recenze nebo fejetony.	8. O hovorech mladých lidí píše se shovívavou ironií.

C									
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Představ si, že by telefon vynalezli až dnes. A byl by to rovnou takzvaný chytrý telefon (smartphone). V češtině bychom tedy některým činnostem a věcem kolem telefonování možná říkali jinak. Vyber všechny věty o telefonu či telefonování, které bychom dnes nejspíš neříkali.

- Už jsem to číslo vytočil třikrát, ale vždycky bylo obsazeno.
- Chvilku jsem s ní mluvil, ale pak se urazila a hned zavěsila.
- Dohodli jsme se, že se ozve, hned jak zítra přijde do práce.
- Volal jsem mu tento týden několikrát, ale nikdy to nezvedl.
- Než se dovolal, musel minutu poslouchat nějakou skladbu.
- Podle názoru policie byla oběť uškrcena telefonní šňůrou.
- Kočka mi shodila telefon ze stolku, tak už jsem ti nezavola.
- Trvalo jim několik měsíců, než nám do bytu zavedli telefon.

D									
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Které myšlenky lze v ukázkce najít - ať už jsou vyjádřeny „naplno“, nebo jen naznačeny?

- Zamilované dívky nechtějí v telefonu vykat jiným lidem.
- Mladí lidé se často stydí za své city jeden před druhým.
- Otcové dospívajících synů rádi myslí na dívky svého mládí.
- I otec dospívajících synů by uvítal, kdyby mu někdo volal.
- Telefonováním se izolujeme a navzájem se odcizujeme.
- Telefon, zvláště společný, je možno každému doporučit.

E									
----------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Proč se volaný (tj. muž) ptá „Kterého?“ na řádku 10? Vyber všechna přijatelná vysvětlení, a to i částečná.

Volaný

1. chce rychle vyvést dívku svého syna z omylu.	5. se chce dozvědět, s kým chce dívka mluvit.
2. chce uvést dívku svého syna do rozpaků.	6. nechce vědět, kdo je dívka, se kterou právě mluví.
3. nechce být považován za svého bratra.	7. chce zjistit, jak se bude dívčin omyl dál vyvíjet.
4. nechce být považován za svého syna.	8. chce chvilku zapírat, že se nejmenuje Růžička.

F									
----------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Která věta shrnuje obsah ukázky NEJVÝSTIŽNĚJI?

1. Otec je vůl, ačkoli jeho syn je dívkami milován.	4. Telefon pomohl otci lépe poznat syny a jejich dívky.
2. Ti, kteří neplatí účty, používají telefon nejvíc.	5. Soužití otce se syny je díky telefonu harmonické.
3. Volající dívky se s otcem nechtějí vybavovat.	6. Když neplatí účty, telefonují mladí velmi dlouho.

G									
----------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Co jsme se z ukázky dozvěděli o člověku, který „recenzoval“ telefon PRO NÁS? (Tj. ne pro svého kamaráda.)

1. Jmenuje se Růžička.	3. Má sedmnáctiletého bratra.	5. Má stejný hlas jako synové.
2. Má doma telefon.	4. Účty za telefon platí.	6. Nemá manželku.

H									
----------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Na řádku 1 označuje autor ukázku za recenzi na telefon. Které informace (kromě některých dalších) by měl čtenářům poskytnout, kdyby své vyjádření mínil doslovně a psal svou recenzi dnes?

1. o jakém modelu píše	3. které celebrity ho mají	5. který tarif jim doporučuje
2. za jakou cenu se prodává	4. jakou výdrž má baterie	6. zda má kvalitní displej

I									
----------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Co tedy vlastně říká „recenze“ o telefonu?

- Některé už vědí, že občas zvedá telefon on - nikoli jeho synové.
- Synové se v hovoru s nimi nemusejí snadno dostat ke slovu.
- Vždycky jsou do jeho synů zamilované a chtějí být pořád s nimi.
- Některé bývají občas zděšeny tím, co všechno mu vlastně řekly.
- Některé občas mluví opravdu hodně sprostě a ani se nestydí.
- Občas předstírají velký zájem o čistotu - hlavně před jeho syny.

J									
----------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Co tedy vlastně říká „recenze“ o telefonu?

1. Pomáhá lépe poznat lidi, kteří s vámi žijí.	5. Bez něho by některé situace nevznikly.
2. Tahá z vás peníze, i když netelefonujete.	6. Využívají ho zamilovaní, když nejsou spolu.
3. Je přenosný a nevadí mu ani teplá voda.	7. Říznáte v něm, že jste vůl, i když nejste.
4. Pořád to v něm skřípe a občas nefunguje.	8. Jeho použití může vést k nedorozumění.

H									
----------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Řekněme, že dívčí hlas z řádků 8 až 11 patří stejné dívce jako hlas z řádků 18 až 23. Jaká ta dívka nejspíš je? (Vycházej POUZE z obsahu zmíněných řádků - pokud nějakou vlastnost vybereš, musí tam být pro ni opora.)

1. zamilovaná	4. něžná	7. má nepříjemný hlas
2. neumí počítat	5. upovídaná	8. má trochu delší vedení
3. drzá	6. pravdomluvná	9. nerada lidem vyká